

Õiguskantsler

Pärnu Linnavalitsus
linnavalitsus@parnu.ee

Teie nr

Meie 16.05.2022 nr 7-5/220264/2202603

Puudega lapsega pere abistamine

Lugupeetud Romek Kosenkranius

Õiguskantsleri poole pöördus abi saamiseks [], kelle hinnangul ei ole linn peret puudega lapse eest hoolitsemisel piisavalt toetanud. Pärnu Linnavalitsuse sotsiaalosakond hindas pere abivajadust ja otsustas peret aidata alles siis, kui abitaotluse esitamisest oli möödunud peaaegu aasta.

Palun pöörake edaspidi rohkem tähelepanu kõigile teadetele ja pöördumistele, millest ilmneb, et perekond võib vajada sotsiaalhoolekandeabi. Abivajaduse selgumisel tuleb abivajajale anda talle vajalikku abi nii kiiresti, kui see on tarvilik ja võimalik. Kui linn on inimese abivajadust hinnanud, tuleb ka otsustada, kas ja millist abi talle osutada, mitte jätta inimest ootele.

1. [] pöördus esmakordselt Pärnu Linnavalitsuse poole 2021. aasta aprillis, taotledes puudega lapse hooldajatoetust. Linnavalitsus vastas, et küsitud toetust anda ei ole võimalik, sest sel ajal kehtinud sotsiaaltoetuste korra alusel avaldajale seda toetust määrata ei saanud. Seepeale palus avaldaja õiguskantsleri hinnangut, kas Pärnu sotsiaaltoetuste kord on õiguspärane. Kuna selgus, et sarnane olukord oli ka teistes kohalikes omavalitsustes, saatsin volikogude esimeestele ning vallavanematele ja linnapeadele [märgukirja](#), milles palusin muuta sotsiaaltoetuste maksmist reguleerivaid õigusakte. Pärnu Linnavalitsus lubas õiguskantsleri nõunikule, et kehtivat sotsiaaltoetuste korda muudetakse ning et leitakse võimalused avaldaja ja tema lapse aitamiseks.

2. [] pöördus õiguskantsleri poole uuesti tänavu veebruaris. Kuigi Pärnu Linnavalitsus oli sotsiaaltoetuste korra muudatused selleks ajaks ette valmistanud, ei olnud Pärnu Linnavolikogu sotsiaaltoetuste korra muudatusi heaks kiitnud. Peale selle ei olnud linn vahepeal avaldaja abivajadust tervikuna hinnanud ega teda teiste sotsiaalteenuste ja -toetustega abistanud. Õiguskantsleri nõuniku päringu peale saadetud dokumentidest selgus, et linn pidi teadma perekonna võimalikust abivajadusest juba 2020. aasta märtsis, mil [] saatis Pärnu sotsiaalosakonnale teate selle kohta, et avaldaja laps vajab oma erivajaduse tõttu linna abi. [].

3. [Haldusmenetluse seadus](#) sätestab, et inimese pöördumine on vaid üks alustest, mille põhjal kohalik omavalitsus saab tema abivajaduse välja selgitada ja abi pakkuda (HMS § 38 lg 2). Kui kohalik omavalitsus saab teavet inimese võimaliku abivajaduse kohta, tuleb abi pakkumine algatada valla- või linnavalitsusel endal: inimesega tuleb võtta ühendust ja tutvustada talle abi saamise võimalusi ([sotsiaalseadustiku üldosa seaduse](#) (SÜS) § 7). Kui inimene taotleb siis abi,

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

tuleb tema abivajadus ja selle ulatus välja selgitada (HMS § 6, [sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 15). Abivajajaga tuleb ühendust võtta nii kiiresti, kui olukord seda nõuab ja on mõistlik (HMS § 5 lg 4). Muudes toimingutes tuleb arvestada, et abi andmise otsuse tegemiseks on vallal või linnal aega kuni kümme tööpäeva (SÜS § 25 lg 1, SHS § 2).

4. Avaldaja esitas Pärnu Linnavalitsusele taotluse 1,5-aastase puudega lapse hooldamise toetuse määramiseks. Sellest avaldusest pidanuks linn välja lugema, et lapsel on puue, mille tõttu võib nii tema kui ka pere vajada abi. Toona ei maksnud Pärnu linn hooldajatoetust puuetega väikelaste hooldajatele. Niisiis tulnuks linnal võtta avaldajaga ühendust ja perele tutvustada teisi abi saamise võimalusi (nt lapsehoiuteenuse või tugiisiku saamise tingimusi) ning ka seda, mida tuleb teha abi saamiseks (nt hinnata terviklikult pere abivajadust).

5. Abivajaduse hindamise tulemusena peab linn tegema otsuse selle kohta, kas ja millist abi inimene vajab ning kui suures ulatuses ja mis tingimustel seda talle antakse. Ka siis, kui inimese taotlust osaliselt või täielikult ei rahuldata, tuleb selle kohta teha kirjalik otsus ehk anda haldusakt (HMS § 43 lg 2; § 55 lg 2; § 56; SÜS § 26).

6. Linn hindas avaldaja pere abivajadust tervikuna esmakordselt alles 2022. aasta märtsis ehk 11 kuud pärast seda, kui pere oli linnavalitsuselt toetust taotlenud. Abivajaduse hindamisel selgus, et lapse pideva abi- ja järelevalvevajaduse tõttu on ema hoolduskoormus väga suur nii päeval kui ka öösel. Ema on seetõttu kodune ning ta suhtlusring on piiratud. Abivajaduse hindamise tulemusena määrati avaldajale puudega lapse hooldajatoetus, kuid praeguses olukorras sellest ema läbipõlemise vältimiseks ei piisa, mis nähtub ka linna koostatud abivajaduse hinnangust. Linn on pere abivajadust hinnates leidnud, et lisaks rahalisele toetusele leevendaks olukorda see, kui last hoiaks või aitaks hoida vahepeal keegi teine. Seega aitaks peret see, kui laps saaks käia lasteaias, ta saaks lapsehoiuteenust, perele määrataks tugiisik või saadaks muud seesugust abi. Abivajaduse hindamise tulemuse alusel tulnuks linnavalitsusel teha vastavad otsused, mitte piirduda vaid hinnangute andmisega.

7. Abivajaduse hindamisega viivitamine nii pikalt ja inimese abivajadusele vastavate abi andmise otsuste tegemata jätmine ei ole HMS-is ja SÜS-is sätestatuga kooskõlas.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise